

DET HANDLAR INTE OM HÖGER ELLER VÄNSTER

En vanlig analys av framgångarna för Feministiskt initiativ och Miljöpartiet i Europavalet är att vi befinner oss mitt i en stormande vänstervind. Vädermetaforer är inte dumma, men det blåser inte från vänster. Snarare befinner vi oss i en tornado som varken har med höger eller vänster att göra. En tornado som tar med sig det mesta i sin väg och snurrar runt sin egen axel.

Kvar blir ett landskap som inte alltid är så lätt att känna igen och i detta perspektiv är valresultatet i stället en konsekvens av samhällsutvecklingen. Vi har nämligen att göra med politiskt extremväder. Låt oss inte förledas av att FI och MP leds av personer som lutar åt vänster och förespråkar kollektiva lösningar på bekostnad av individens möjlighet att påverka sina egna liv.

Låt oss inte heller blanda ihop detta med hur vi förhåller oss till de traditionella höger- och vänsterbegreppen. I dagsläget kan vi konstatera att fler än tidigare definierar sig till vänster. Samtidigt är det rekordmånga i Sverige som startar företag. Om vi ser till vad vi traditionellt menar med vänster (kollektiva lösningar) och höger (individuell frihet) ger människor i dag uttryck för en vilja av att ha både och. Tornadon stöper om. Vi skulle kunna kalla det solidarisk individualism.

Om vi utgår från de värderingsströmmar som ligger till grund för denna utveckling kommer de både från traditionellt vänsterhåll (fokus på orättvisa kollektiva strukturer) som höger (fokus på individen). Min uppfattning är att de i stället ligger bortom höger och vänster – och därför lika gärna skulle kunna inkluderas i en borgerlig berättelse och idé.

Ta feminismen som exempel. Att beskriva hur feminismen ska eller bör definieras är inte min sak att göra. Däremot utgår jag från hur jag själv definierar feminism och varför jag ser mig som en sådan.

För mig handlar feminism om friheten att bli betraktad och bedömd som den människa du är, inte utifrån vilket kön du har. I dag finns det strukturer som gör att män äger, tjänar och har mer makt än kvinnor. Att motverka dessa strukturer och upphäva våra bojor vid könen blir därför en fråga om människors individuella frihet.

FI:s framgångar förvånar knappast om vi ser till samhällsutvecklingen i stort. Vi står mitt i en tyst revolution där kvinnorna går i främsta ledet. I utbildningssystemet ser vi hur kvinnor presterar bättre än män. Det gäller i hela världen och det gäller också tekniska utbildningar.

Kvinnors starkare ställning förstärks också tydligt av urbaniseringen. Kvinnors ställning på arbetsmarknaden och mellan könen är starkare i staden än på landsbygden. I New York tjänar unga kvinnor redan mer än unga män och i Europa beräknas London bli den första staden där kvinnorna går om männen inkomstmässigt om bara några år. Vi går mot en utveckling av Girlvilles – städer där kvinnor vinner makt och inflytande.

Att det första renodlat feministiska partiet kommer från Sverige framröstat av urbana kvinnor, är ett uttryck för denna utveckling. Kvinnor reagerar, markerar och flyttar fram sina positioner. Utvecklingen i sig är positiv för samhället och innebär i förlängningen både ökad frihet och ökat välstånd.

Med mindre än tre månader kvar till valet gör jag inte anspråk på att ha några synpunkter på hur enskilda partier ska agera. Däremot är det viktigt att inte acceptera den förenklade bilden av att vi befinner oss i en vänstervåg eller att tillåta Gudrun Schyman lägga beslag på hur feminismen definieras. Feminismen tillhör oss alla.

Vem som äger vilken idé går inte att definiera i en tornado.